

Poel, E.A.H. (Etienne) van der

Onderwerp: FW: input Pensioenfederatie t.b.v. behandeling van wetsvoorstel 34255
Bijlagen: Pensioenfederatie- input Wet verbeterde premieregeling-Eerste Kamer.pdf;
Pensioenfederatie-Nadere input wet verbeterde premieregeling-RP.pdf

Van: Richard Pauw [<mailto:Pauw@pensioenfederatie.nl>]

Verzonden: donderdag 21 april 2016 10:26

Aan: EK-CIP

Onderwerp: input Pensioenfederatie t.b.v. behandeling van wetsvoorstel 34255

Geachte heer/mevrouw,

N.a.v. ons telefonisch overleg van zojuist, deel ik graag de input van de Pensioenfederatie over de wet verbeterde premieregeling met u. U gaf aan dat werd verwezen naar een paper van 1 april jl. Dat paper is bijgevoegd. Voor de volledigheid deel ik ook onze *nadere* input van afgelopen vrijdag met u.

Met vriendelijke groet,

Richard Pauw
Manager Public Affairs

**PENSIOEN
FEDERATIE**

(070) 76 20 236

06 504 89 442

E pauw@pensioenfederatie.nl

www.pensioenfederatie.nl

GRIFFIE EERSTE KAMER	
NR.	159027.02
RUB.	XV
CS	21. APR 2016
DATUM	
KOPIE	SW
VERW.	34255

POSITION PAPER

DATUM: 1 april 2016

ONDERWERP: Wet verbeterde premieregeling

Pensioenfederatie verwelkomt initiatiefwet verbeterde premieregeling

De Pensioenfederatie verwelkomt de initiatiefwet van Kamerlid Ladders over de verbeterde premieregeling. De Pensioenfederatie vindt het een goede zaak dat deelnemers met een beschikbare premieregeling (DC) minder afhankelijk worden van één inkoopmoment om hun kapitaal om te zetten in een uitkering. De wet beoogt om het pensioenresultaat voor deelnemers te optimaliseren door de introductie van een variabele uitkering en het mogelijk maken van doorbeleggen na de pensioendatum.

Door belangrijke elementen uit het wetsvoorstel variabele pensioenuitkering van staatssecretaris Klijnsma in de initiatiefwet op te nemen, is één wetsvoorstel ontstaan die een belangrijke verbetering ten opzichte van de bestaande premieregeling inhoudt. De Pensioenfederatie juicht toe dat de initiatiefwet nu ook een collectieve variant kent, waardoor risicodeling mogelijk is. Daarmee wordt het bijvoorbeeld mogelijk om tot op een zekere hoogte collectief (beleggings)risico's te delen. Onafhankelijke berekeningen wijzen uit dat de deelnemer daar belang bij heeft.

De Pensioenfederatie vindt het belangrijk dat de invoering van de wet per 1 juli 2016 doorgang vindt. Vragen over het wetsvoorstel van onze zijde hebben betrekking op het conceptbesluit en niet op de initiatiefwet van Kamerlid Ladders an sich.

Lagere regelgeving is nu hét punt van aandacht

De lagere regelgeving die oorspronkelijk met het oog op het wetsvoorstel variabele pensioenuitkering van staatssecretaris Klijnsma is geschreven, bevat belangrijke aandachtspunten. De Pensioenfederatie ziet graag dat

- uw Kamer de amvb, die naar verluidt wordt aangepast n.a.v. gesprekken met het pensioenveld, meeneemt in haar beraadslaging.

1. Vrijwillige regelingen en nettopensioen behoeven nadere aandacht
Het idee achter het wetsvoorstel is dat een variabele uitkering mogelijk wordt voor beschikbare premiereregelingen. Nettopensioen betreft per definitie beschikbare premiereregelingen en ook vrijwillige (aanvullende) regelingen betreffen vaak een beschikbare premiereregeling. Het onverkort toepassen van de eisen van artikel 120 van de Pensioenwet is onverenigbaar met de wens om variabele uitkeringen aan te bieden.

Bovenstaand artikel schrijft namelijk voor dat bij het ontbreken van een werkgeversbijdrage vrijwillige regelingen en nettopensioen ingekocht moeten worden in de basisregeling ingeval van verandering van baan, pensioneren of overlijden. Die basisregelingen betreffen doorgaans echter een uitkeringsovereenkomst waardoor het de facto onmogelijk wordt om een variabel pensioen aan te bieden voor de vrijwillige regelingen en nettopensioen. Door de wijze waarop het nu wettelijk is ingericht, worden deelnemers aan een nettopensioen regeling door de gedwongen, vroegtijdige inkoop met dezelfde problematiek geconfronteerd als waar dit wetsvoorstel nu juist een oplossing voor biedt, namelijk: doorbeleggen in plaats van inkopen op één vast moment.

De Pensioenfederatie ziet graag dat de wet- en regelgeving op termijn wordt aangepast zodat een variabel pensioen bij alle beschikbare premiereregelingen mogelijk wordt. Wat de Pensioenfederatie betreft zou dit prima onderdeel kunnen zijn van een veegwet.

VEV-opslag maakt regeling fiscaal onzuiver en inkoop nettopensioen onnodig duur

Als de variabele uitkering ook in het geval van nettopensioen mogelijk wordt gemaakt, resteert daarbij nog één belangrijk aandachtspunt. Voor de vaste uitkering geldt een circa 25% tot 30% hoger tarief dan voor de variabele uitkering. Dit komt door de voorwaarde in artikel 41, 2e lid, van het Uitvoeringsbesluit Pensioenwet. Daarin staat dat de inkooptarieven

worden verhoogd met een opslag voor het vereist eigen vermogen (VEV), om te voorkomen dat er geldstromen van de brutopensioenregeling naar de nettopensioenregeling lopen.

Daarbij komt dat een deelnemer aan het nettopensioen de bruto basisregeling bij de huidige dekkingsgraden met 25 tot 30% van zijn pensioenpot subsidieert (fiscaal onhygiënisch). De Pensioenfederatie heeft praktische oplossingsrichtingen onder de aandacht gebracht van het ministerie van SZW en ziet graag dat er gezamenlijk naar een adequate oplossing wordt gezocht.

2. Lifecycle beleggen (Artikel 14d, 3^e lid)

Het ontwerpbesluit schrijft 'lifecycle' beleggen ook in *bestaande* premiereregelingen voor. Dit leidt tot benadeling van deelnemers voor wie al jarenlang een uniform beleggingsbeleid wordt toegepast en voor wie het risicomanagement in relatie tot het prudent person beginsel op andere wijze is ingevuld. Bovendien is het doorvoeren van een dergelijke wijziging per 1 juli 2016 onuitvoerbaar.

3. Communicatie

Eén van de vele manieren om de pensioencommunicatie verder te verbeteren is de introductie in de loop van 2017 van de zogenoemde Uniforme Rekenmethodiek. Dit betreft de methodiek waarmee pensioenuitvoerders het pensioenresultaat moeten communiceren in een goed scenario, een verwacht scenario of een slechtweersscenario. De invoering van de voorgestelde *tijdelijke* oplossing is niet eenvoudig, niet realistisch en zorgt voor onnodige kosten. Het lijkt verstandig op korte termijn nadere analyses te doen naar een geschiktere maatstaf voor de communicatie in samenwerking met de pensioensector.

T.a.v. communicatie hebben we verder nog één verduidelijkingsvraag bij het initiatiefwetsvoorstel. Deze vraag heeft betrekking op de informatieverstrekking door een pensioenuitvoerder die niet zowel variabele als vaste uitkeringen aanbieden, maar slechts één van beide. Wij begrijpen uit het wetsvoorstel (en vinden het ook logisch) dat de

▪ pensioenuitvoerder alleen scenario-informatie hoeft te verstrekken over de uitkeringsvorm die hij aanbiedt. Wij zouden dit echter graag bevestigd zien.

4. Volledig afbouwen van beleggingsrisico

In artikel 14c 4e lid wordt voorgeschreven dat tenminste één 'lifecycle' moet worden aangeboden waarin het beleggingsrisico volledig wordt afgebouwd (dit als eventuele 'default' voor voorsorteren op een vaste uitkering). Dit komt niet overeen met de huidige praktijk in de markt waar ook kort voor pensioendatum nog steeds een beperkt percentage aandelen wordt gehanteerd (15%-25%). Dit volledig terugschroeven naar 0% zal uitkomsten verder verlagen en is ook vanuit perspectief diversificatie niet gewenst. Oplossing kan zijn om het woord "volledig" te schrappen uit het artikel.

5. Uitvragen financiële verplichtingen deelnemer

In lagere wetgeving 14e 2^e lid: Hier staat een opsomming van informatie die moet worden uitgevraagd door de pensioenuitvoerder: bron en omvang van de periodieke inkomsten, het vermogen en de financiële verplichtingen van de deelnemer.

Dit komt neer op het uitvragen van de complete financiële situatie van de deelnemer. Dit is zeer verstrekkend en zal naar verwachting leiden tot een situatie waarin vele deelnemers deze gegevens uiteindelijk juist niet verstrekken. Dat leidt vervolgens tot het toewijzen van de 'default'. Het 'overvragen' van de deelnemer kan zo leiden tot een 'suboptimaal' advies aan de vele deelnemers.

Projectierendement

Bij de behandeling van het wetsvoorstel heeft de initiatiefnemer een breed gedragen amendement over het projectierendement overgenomen. Het amendement had tot strekking dat eenzelfde rekenrente wordt gehanteerd voor zowel de individuele als collectieve variant om onnodige complexiteit te voorkomen. De Pensioenfederatie vindt het een goede zaak dat er nu één projectierendement wordt gehanteerd.

De Pensioenfederatie is daarnaast benieuwd wat de staatssecretaris gaat doen met het onderzoek waartoe de Tweede Kamer heeft opgeroepen om te onderzoeken of in alle varianten gewerkt zou kunnen worden met prudent verwacht rendement als projectierendement. De Stichting van de Arbeid en de Pensioenfederatie hebben zowel bij de voorbereiding van het wetsvoorstel als bij de parlementaire behandeling aangegeven dat kunnen rekenen met prudent verwacht rendement voor alle varianten passend is. Juist bij dit type pensioencontract met een variabele uitkering wordt geen pensioentoezegging gedaan en duidelijk gewezen op de risico's. Het rekenen met een risicovrij projectierendement staat daarmee op gespannen voet.

Voor eventuele vragen kunt u altijd contact opnemen met Richard Pauw, pauw@pensioenfederatie.nl of 06 504 89442

POSITION PAPER

DATUM: 14 april 2016

ONDERWERP: Nadere input Wet verbeterde premieregeling

De Pensioenfederatie heeft op 1 april jl. een paper aan uw Kamer gestuurd waarin wij aangaven het Wetsvoorstel verbeterde premieregeling te verwelkomen. Ook hebben wij aangegeven vooral aandachtspunten te zien ten aanzien van de concept lagere regelgeving. Wij kunnen inmiddels constateren dat het aangepaste ontwerpbesluit grotendeels tegemoet komt aan de bezwaren vanuit het veld. Wij delen graag nog enkele resterende aandachtspunten met u en staan kort stil bij enkele andere onderdelen van de wet zelf.

Resterende aandachtspunten

Life cycle beleggen

De Pensioenfederatie vraagt zich af wat de ratio is om lifecycle beleggen ook bij *bestaande* regelingen door te voeren. De Pensioenfederatie is verbaasd dat een dergelijk fundamentele beslissing via lagere regelgeving wordt geregeld en vindt dit besluit ook niet proportioneel. De Pensioenfederatie vindt het desondanks goed dat het aangepaste ontwerpbesluit partijen meer tijd gunt om lifecycle beleggen te introduceren voor bestaande regelingen.

Vrijwillige regelingen en netto pensioen

Om een variabele pensioenuitkering ook aan te bieden bij vrijwillige regelingen (waaronder nettopensioen) van pensioenfondsen is aanpassing van de wet-en regelgeving nodig.

De wet-en regelgeving schrijft namelijk voor dat bij de vrijwillige netto pensioenregeling (die de vorm van beschikbare premieregelingen hebben) aanspraken of uitkeringen ingekocht moeten worden in de basisregeling. Die basisregelingen betreffen doorgaans echter een uitkeringsovereenkomst waardoor het de facto onmogelijk wordt om een variabel pensioen aan te bieden voor de vrijwillige netto regelingen. Door de wijze waarop het nu wettelijk is ingericht, worden deelnemers aan een nettopensioenregeling met gedwongen, vroegtijdige inkoop met dezelfde problematiek geconfronteerd als waar dit wetsvoorstel nu juist een oplossing voor biedt, namelijk: doorbeleggen in beschikbare premieregelingen in plaats van inkopen op één vast moment.

Bij de aanpassing van de wet -en regelgeving voor nettopensioen blijft het van belang dat er sprake is van fiscale hygiëne en er geen subsidiestromen plaatsvinden tussen bruto -en nettopensioen en

- andersom. Sinds de introductie van nettopensioen is inmiddels praktijkervaring opgedaan met de inkoop van nettopensioen. De aanpassing van de lagere regelgeving voor nettopensioen biedt een mooie gelegenheid om te kijken of de borging van fiscale hygiëne optimaal is. De Pensioenfederatie heeft in dit kader geen signalen ontvangen dat er in de praktijk sprake is van de gevreesde geldstroom van de brutoregelingen naar de nettoregelingen (arm naar rijk). Wel treedt door de huidige vormgeving van de lagere regelgeving een stroom op van netto naar brutoregeling. Ook dat wil de Pensioenfederatie graag voorkomen. De Pensioenfederatie ziet aangepaste wet- en regelgeving graag zo spoedig mogelijk tegemoet, om daarmee de variabele uitkering voor netto pensioen bij pensioenfondsen mogelijk te maken en daarbij ook de fiscale hygiëne verder te optimaliseren.

Wetsbehandeling in Tweede Kamer leidt tot beter wetsvoorstel

Projectierendement

Bij de behandeling van het wetsvoorstel heeft de initiatiefnemer een breed gedragen amendement over het projectierendement overgenomen. Het amendement had tot strekking dat eenzelfde rekenrente wordt gehanteerd voor zowel de individuele als collectieve variant om onuitlegbare en onnodige complexiteit te voorkomen. De Pensioenfederatie vindt het een goede zaak dat er één projectierendement wordt gehanteerd.

Aanvankelijk stonden om onnavolgbare redenen verschillende projectierendementen voor de individuele en collectieve variant van de verbeterde premiereregeling in het wetsvoorstel. Daardoor werd het noodzakelijk om in de collectieve variant een 'inkoop van de dalende uitkering' aan de deelnemer te presenteren, zodat de uitkering *initieel* op hetzelfde niveau zou liggen als bij een aanbieder van de individuele variant. Die constructie zou een deelnemer echter niet bepaald het gevoel geven dat hij qua pensioenresultaat goed af is in de collectieve variant t.o.v. de individuele variant.

Om complexiteit te voorkomen en het systeem uitlegbaar te houden is het goed dat het projectierendement gelijk is getrokken. Daarbij is voorsnog gekozen voor een risicovrije rente voor beide varianten omdat deelnemers daarmee eerder verrast kunnen worden met meevallers in plaats van tegenvallers.

De Pensioenfederatie vindt het een goede zaak dat de Tweede Kamer in een motie oproept om te onderzoeken in of in alle varianten gewerkt zou kunnen worden met prudent verwacht rendement. De Stichting van de Arbeid en de Pensioenfederatie hebben zowel bij de voorbereiding van het wetsvoorstel als bij de parlementaire behandeling aangegeven geen bezwaren te zien om te mogen rekenen met prudent verwacht rendement.

- Het blijven rekenen met risicovrij rendement is immers minder passend bij een type pensioenovereenkomst dat geen (harde) toezeggingen kent.

De staatssecretaris heeft in de nota n.a.v. het verslag over het wetsvoorstel variabele pensioenuitkering aangegeven dat het rekenen met prudent verwacht rendement in het geval van een collectieve variant kan leiden tot herverdeling. De Pensioenfederatie vindt het aanvoeren van herverdelingsvraagstukken bij dit wetsvoorstel misplaatst. De discussies over herverdeling tussen generaties worden om goede redenen gevoerd bij discussies over de vormgeving van het FTK en de toekomst van het stelsel. Bij het wetsvoorstel dat nu bij u voorligt is een discussie over herverdeling volgens de Pensioenfederatie niet aan de orde. Het wetsvoorstel betreft beschikbare premiereregelingen die weliswaar worden verbeterd, maar nog steeds een geringe mate van risicodeling kennen. Alle plussen en minnen moeten bovendien binnen vijf jaar worden gedeeld door het collectief. Van noemenswaardige herverdelingseffecten is dan ook geen sprake.

Kortom, de Pensioenfederatie kijkt uit naar de resultaten van het onderzoek, maar is van mening dat de inwerkingtreding van de wet per 1 juli of augustus 2016 niet in het geding moet komen als gevolg daarvan.

Amendement de Vries is goede en noodzakelijke stap

De Kamer heeft ook het amendement De Vries aangenomen. Met dit amendement krijgen contractspartijen, bij een variabele premie-overeenkomst met collectieve risicodeling voor het beleggingsrendement, de mogelijkheid om af te wijken van de hoofdregel dat de default (standaardoptie) een vaste uitkering is. Dat neemt niet weg dat de (gewezen) deelnemer nog steeds zelf de keuze maakt. De Pensioenfederatie vindt het goed dat het amendement contractspartijen de mogelijkheid biedt om voldoende massa bijeen te krijgen om risicodeling in de collectieve variant van de grond te krijgen.

Vormgeving van het shoprecht is acceptabel

Tijdens de parlementaire handelingen tot nog toe is de vormgeving van het shoprecht een belangrijk onderwerp van discussie geweest. Het oorspronkelijke 'onbeperkte' shoprecht is fel bekritiseerd door DNB, sociale partners en de Pensioenfederatie. Een dergelijk shoprecht heeft immers verregaande gevolgen voor het speelveld en de taakafbakening. Maar bovenal heeft het gevolgen voor de mate waarin risicodeling in stand kan worden gehouden als deelnemers te allen tijde kunnen uittreden.

De Pensioenfederatie had graag gezien dat het wetsvoorstel alleen zou zien op de introductie van de variabele uitkering en geen shoprecht zou introduceren. Het aangepaste shoprecht is echter werkbaar en stelt

- deelnemers tegelijk wel in staat om altijd te kunnen kiezen tussen een vaste of variabele uitkering.

Voor vragen over dit paper kunt u contact opnemen met Richard Pauw, 06 504 89442 of pauw@pensioenfederatie.nl